

PRACTICAL LESSON

# Pjesorja e shkuar - Partizip II im Perfekt

Lesson category: Mësimet të gjuhës gjermane

Do të mësoni formimin e Partizip II të foljet e rregullta dhe të parregullta, rastet kur nuk vihet *ge-*, si dhe format e veçanta të foljeve të ndashme dhe atyre në *-ieren*.

## Pjesorja e shkuar - Partizip II im Perfekt

### Përmbledhje e mësimit

**Partizip II** është forma e foljes që përdoret në Perfekt, në Plusquamperfekt dhe në Passiv. Formimi i saj ndjek disa modele të qarta, por ka edhe raste ku parashtesa *ge-* nuk vihet fare. Kush i njeh këto modele nuk ka nevojë t'i mësojë të gjitha foljet një nga një.

### Çfarë do të mësoni?

- Modelin e foljeve të rregullta dhe të parregullta.
- Kur nuk vihet *ge-*.
- Formën e foljeve të ndashme dhe të pandashme.
- Pjesoret më të përdorura në praktikë.

### Modelet kryesore

| Lloji                     | Modeli                                      | Shembull                     | Shqip  |
|---------------------------|---------------------------------------------|------------------------------|--------|
| Të rregullta (dobëta)     | <b>ge-</b> + rrënja + <b>-t</b>             | <i>machen → gemacht</i>      | bërë   |
| Të parregullta (të forta) | <b>ge-</b> + rrënja + <b>-en</b>            | <i>sehen → gesehen</i>       | parë   |
| Të përziera               | <b>ge-</b> + rrënjë e ndryshuar + <b>-t</b> | <i>bringen → gebracht</i>    | sjellë |
| Me rrënjë në <i>-t/-d</i> | <i>ge-</i> + rrënja + <b>-et</b>            | <i>arbeiten → gearbeitet</i> | punuar |

### Kur NUK vihet *ge-*

| Rasti                              | Shembull                          | Shqip      |
|------------------------------------|-----------------------------------|------------|
| Foljet në <b>-ieren</b>            | <i>studieren → studiert</i>       | studiuar   |
| Foljet në <b>-ieren</b>            | <i>telefonieren → telefoniert</i> | telefonuar |
| Parashtesa e pandashme <i>be-</i>  | <i>besuchen → besucht</i>         | vizituar   |
| Parashtesa e pandashme <i>ver-</i> | <i>verstehen → verstanden</i>     | kuptuar    |

| Rasti                              | Shembull                                | Shqip     |
|------------------------------------|-----------------------------------------|-----------|
| Parashtesa e pandashme <i>er-</i>  | <i>erklären</i> → <i>erklärt</i>        | shpjeguar |
| Parashtesa e pandashme <i>ent-</i> | <i>entscheiden</i> → <i>entschieden</i> | vendosur  |

Parashtesat e pandashme janë: **be-, ge-, er-, ver-, zer-, ent-, emp-, miss-**. Asnjëra prej tyre nuk merr *ge-*.

## Foljet e ndashme

Te foljet e ndashme **ge-** futet midis parashtesës dhe rrënjës:

- *einkaufen* → *eingekauft*
- *aufstehen* → *aufgestanden*
- *anrufen* → *angerufen*
- *mitnehmen* → *mitgenommen*

## Pjesoret më të përdorura

| Paskajorja | Partizip II | Ndihmësja | Shqip    |
|------------|-------------|-----------|----------|
| sein       | gewesen     | ist       | qenë     |
| haben      | gehabt      | hat       | pasur    |
| gehen      | gegangen    | ist       | shkuar   |
| kommen     | gekommen    | ist       | ardhur   |
| fahren     | gefahren    | ist       | udhëtuar |
| sehen      | gesehen     | hat       | parë     |
| lesen      | gelesen     | hat       | lexuar   |
| schreiben  | geschrieben | hat       | shkruar  |
| sprechen   | gesprochen  | hat       | folur    |
| essen      | gegessen    | hat       | ngrënë   |
| trinken    | getrunken   | hat       | pirë     |
| nehmen     | genommen    | hat       | marrë    |
| bleiben    | geblieben   | ist       | qëndruar |
| werden     | geworden    | ist       | bërë     |

## Shembuj me përkthim

**Gjermanisht:** Ich habe zwei Jahre in Deutschland studiert.

**Shqip:** Kam studiuar dy vjet në Gjermani.

**Gjermanisht:** Wir haben den Text nicht verstanden.

**Shqip:** Ne nuk e kuptuam tekstin.

**Gjermanisht:** Sie hat gestern im Supermarkt eingekauft.

**Shqip:** Dje ajo bëri pazar në supermarket.

## Gabime të zakonshme të folësve të shqipes

| Gabimi              | E saktë             | Shpjegimi                             |
|---------------------|---------------------|---------------------------------------|
| <i>gestudiert</i>   | <b>studiert</b>     | foljet në <i>-ieren</i> pa <i>ge-</i> |
| <i>gebesucht</i>    | <b>besucht</b>      | parashtesë e pandashme                |
| <i>geaufstanden</i> | <b>aufgestanden</b> | <i>ge</i> në mes                      |
| <i>gesehen</i>      | <b>gesehen</b>      | mbaresa <i>-en</i> e plotë            |
| <i>gearbeitet</i>   | <b>gearbeitet</b>   | rrënja në <i>-t</i> merr <i>-et</i>   |

## Krahasimi me gjuhën shqipe

Shqipja ka gjithashtu pjesore — *punuar, parë, shkuar* — dhe disa prej tyre janë të parregullta, ashtu si në gjermanisht. Dallimi kryesor është parashtesa **ge-**, të cilën shqipja nuk e ka, dhe rregullat për mosvendosjen e saj.

## Përmbledhje e shkurtër

- Të dobëta: *ge-* + rrënja + *-t*.
- Të forta: *ge-* + rrënja + *-en*.
- Pa *ge-*: foljet në *-ieren* dhe ato me parashtesë të pandashme.
- Foljet e ndashme: parashtesa + *ge* + rrënja.

## Këshilla praktike për ushtrime

1. Mësoni foljet në tri forma: *sehen – sah – hat gesehen*.
2. Ndani listën në dy kolona: me *ge-* dhe pa *ge-*.
3. Shkruani dhjetë fjali për fundjavën tuaj duke përdorur pjesore të ndryshme.